

W dzisiejszym numerze prezentujemy zdjęcie pracowników Oddziału Chirurgii Onkologicznej I.

Na zdjęciu stojący od lewej:

lek. med. Tomasz Fedorowicz, dr n. med. Wojciech Nowakowski,
lek. med. Robert Kobylarek, lek. med. Bohdan Kaczmarczyk,
lek. med. Mohsen Nasher, dr n. med. Janusz Wasiewicz,
lek. med. Michał Mańczak, dr n. med. Andrzej Gracz;

siedzący od lewej:

lek. med. Krystyna Dworzecka, prof. dr hab. n. med. Paweł Murawa,
lek.med. Anna Pawelska.

I Oddział Chirurgii Onkologicznej wykonuje ok. 1600 operacji w ciągu roku z zakresu chirurgii onkologicznej. Do najczęstszych zabiegów należą operacje nowotworów piersi, nowotworów skóry tkanek miękkich oraz nowotwory przewodu pokarmowego.

Od 14 lat oddział jako pierwszy w Wielkopolskim Centrum Onkologii rozpoczął wykonywanie nowoczesnych operacji z zakresu chirurgii żołądka, przełyku, wątroby, trzustki i tarczycy.

Dużym osiągnięciem oddziału jest wprowadzenie nowoczesnej diagnostyki we wczesnych postaciach raka gruczołu piersiowego. Od dwóch lat dysponujemy aparatem do biopsji mammotomicznej, który pozwala na 100% wykrycie niewyczuwalnych zmian w piersiach. Rocznie wykonywanych jest ok. 700 takich zabiegów.

W okresie od 1997 r. do chwili obecnej trzech asystentów uzyskało tytuł doktora nauk medycznych, a kolejnych dwóch jest w trakcie przewodu doktorskiego. Na oddziale prowadzone są również programy badające skuteczność najnowszych metod leczenia przeciwnowotworowego prowadzone przez EORTC. Są to prospektywne randomizowane badania kliniczne z zakresu czerniaka, trzustki, żołądka i jelita grubego.

Lekarze biorą czynny udział w pracach naukowych, często prezentują swoje osiągnięcia na zjazdach, seminariach i konferencjach. Wiele prac zostało opublikowanych w specjalistycznych czasopismach medycznych.

*prof. dr hab. n. med. Paweł Murawa
ordynator Oddziału Chirurgii Onkologicznej I*

■ **Redaktor:**
mgr Małgorzata Twardochleb
Sekretariat Dyrekcji,
pok. 337
Wielkopolskie Centrum Onkologii
ul. Garbary 15
61-866 Poznań
tel. (61) 854 07 00

■ **Druk:**
Galeria Promocyjna "CFK ART" szoo
tel. (61) 872 11 93

AKTUALNOŚCI

■ **Relacja z V Spotkania
Inspektorów Ochrony Radiologicznej
Dymaczewo Nowe 4.06.2002 - 7.06.2002**

Na zdjęciu od lewej: tech. Jacek Dubas, tech. Grzegorz Beczkiewicz,
mgr Maria Kubicka, mgr Jerzy Kierzkowski

W Wielkopolskim Centrum Onkologii w Poznaniu zrodził się pomysł organizowania regularnych spotkań Inspektorów Ochrony Radiologicznej. Autorami pomysłu są mgr Maria Kubicka i mgr Jerzy Kierzkowski.

W pierwszym spotkaniu w 1998 r. uczestniczyły 33 osoby z ośrodków onkologicznych. W następnych latach w spotkaniach brało udział już 48 osób /1999 r./, 78 osób /2000 r./ i 91 osób w latach 2001-2002.

INFORMACJE OGŁOSZENIA

■ Prof. dr n. med. Paweł Murawa w marcu powołany został na stanowisko konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie chirurgii onkologicznej w województwie wielkopolskim i lubuskim.

W związku z powołaną funkcją przez Ministra Zdrowia prof. Paweł Murawa jest również członkiem Zespołu Ekspertów do opracowywania programu specjalizacji w zakresie chirurgii onkologicznej.

Równocześnie profesor jest czynnym członkiem Europejskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej.

■ **Od czerwca Centrum przyjęło do pracy w miejsce odchodzącego Piotra Adwentowskiego, nowego pracownika w Sekcji Informatycznej - panią mgr inż. Mirosławę Mocydlarz.**

■ **W dniach 15 i 16 czerwca br. wizytację kanoniczną na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii w naszym Centrum przeprowadził ks. Arcybiskup Stanisław Gądecki.**

■ **Popsute, zniszczone lub wymagające reklamacji identyfikatory, jak i elementy dodatkowe identyfikatorów (łańcuszek, klips) należy zwrócić do pani mgr Marty Bogusz-Osawa - Zakład Fizyki Medycznej (parter) w celu reklamacji lub wymiany na nowe.**

Zagubienie identyfikatorów również należy zgłaszać; średni okres oczekiwania na nowy identyfikator wynosi 1 miesiąc; w międzyczasie pracownik otrzyma identyfikator tymczasowy.

Ze względu na rosnące zainteresowanie spotkaniami powołano Stowarzyszenie Inspektorów Ochrony Radiologicznej. Spotkanie Komitetu Założycielskiego odbyło się 8 marca 2001 w Wielkopolskim Centrum Onkologii w Poznaniu. Brało w nim udział 15 osób reprezentujących ośrodki onkologiczne w Polsce oraz przedstawiciele Państwowej Agencji Atomistyki. Stowarzyszenie obejmuje swoją działalnością obszar całego kraju, zaś siedziba mieści się w Wielkopolskim Centrum Onkologii.

Uczestnikami V Zjazdu w Dymaczewie byli Inspektorzy Ochrony Radiologicznej pracujący w krajowych ośrodkach onkologicznych, zakładach medycyny nuklearnej, przedstawiciele Państwowej Agencji Atomistyki, Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej, reprezentanci firm produkujących aparaty do teleterapii, brachyterapii oraz preparaty stosowane w diagnostyce izotopowej i medycynie nuklearnej.

Podczas trzydniowej konferencji poruszano istotne tematy z dziedziny praktyki działalności służby ochrony technologicznej, m.in. przepisy prawne, nowe formy szkolenia, procesy zapewnienia jakości w radioterapii i diagnostyce radiologicznej, działalność „pracowni wzorcowania” prowadzonej dla potrzeb ochrony radiologicznej i wiele innych.

Rosnąca liczba uczestników, udział Prezesa PAA prof. dr. Jerzego Niewodniczańskiego, powołanie Stowarzyszenia Inspektorów Ochrony Radiologicznej świadczą o potrzebie i celowości organizowania regularnych spotkań, które umożliwiają wymianę doświadczeń bardzo potrzebną w codziennej pracy inspektorów.

mgr Maria Kubicka, inspektor ds. Ochrony Radiologicznej

Nowe możliwości diagnostyki laboratoryjnej autoimmunologicznych chorób tarczycy

Stwierdzenie obecności autoprzeciwciał skierowanych przeciwko antygenom tarczycowym jest jednym z kryteriów rozpoznawczych autoimmunologicznych chorób tarczycy.

W praktyce laboratoryjnej najczęściej oznacza się przeciwciała przeciwko tyreoglobulinie (anty-Tg), peroksydazie tarczycowej (anty-TPO) i przeciwko receptorowi TSH (TRAb-TSH). Podwyższone wartości miana autoprzeciwciał mogą wskazywać na procesy przebiegające ze zniszczeniem tkanki tarczycowej spowodowanym przewlekłym zapaleniem, procesem nowotworowym, destrukcją po leczeniu chirurgicznym bądź wskutek stosowania^{1 3!}

Tyreoglobulina (Tg) jest glikoproteiną o masie cząsteczkowej 670 kDa, która stanowi miejsce syntezy i magazynowania jodotyronin. Przeciwciała przeciwko Tg należą głównie do klasy IgG. Ich destrukcyjne działanie zachodzi prawdopodobnie na drodze cytotoksycznej zależnej od przeciwciał. Anty-Tg stwierdza się u 35-60% pacjentów z chorobą Hashimoto, 12-30% z chorobą Graves-Basedowa i u około 3% ludzi zdrowych. Oznaczanie przeciwciał antytyreoglobulinowych jest wskazane u chorych ze zróżnicowanym rakiem tarczycy. Seryjne oznaczenia anty-Tg mają wartość prognostyczną u tych chorych.

Peroksydaza tarczycowa jest głównym enzymem biorącym udział w syntezie hormonów tarczycy. Katalizuje utlenianie jodków, sprzęganie jodotyrozyn i jodowanie tyreoglobuliny. Przeciwciała antyperoksydazowe należą do klasy IgG i mają charakter poliklonalny. Działają na drodze aktywacji dopełniacza. Ich obecność stwierdza się u 80-99% pacjentów z chorobą Hashimoto i u 45-80% pacjentów z chorobą Graves-Basedowa, jak również u 10-15% populacji ludzi zdrowych.

Receptor TSH jest antygenem tarczycy, przeciwko któremu występują przeciwciała zarówno stymulujące tarczycę (TSAb thyroid stimulating antibodies) jak i przeciwciała blokujące tarczycę (TBAb thyroid blocking antibodies). TSAb uznano jako jedne z podstawowych czynników patogenetycznych choroby Graves-Basedowa (występują u 70-100% chorych). Przeciwciała te wiążąc się z receptorem TSH, imitują działanie hormonu tyreotropowego powodując wzrost syntezy i wydzielania hormonów tarczycy. Przeciwciała blokujące hamują wiązanie TSH z receptorem i znoszą biologiczne działanie TSH i TSAb. Obecność tych przeciwciał stwierdza się głównie u chorych z przewlekłym limfocytarnym zapaleniem tarczycy.

Wychodząc naprzeciw coraz większym potrzebom diagnostyki i monitorowania chorób tarczycy Pracownia Diagnostyki Laboratoryjnej WCO poszerzyła panel badań o oznaczenie poziomu przeciwciał przeciwko tyreoglobulinie.

mgr Ewa Leporowska, kierownik Pracowni Diagnostyki Laboratoryjnej

Fizycy i lekarze z Iranu

Od dwóch lat do Wielkopolskiego Centrum Onkologii, w ramach współpracy z Zakładem Aparatury Jądrowej, przyjeżdżają do Zakładu Fizyki Medycznej fizycy i lekarze z Iranu. Reprezentują oni wszystkie te ośrodki onkologiczne, które zakupiły akceleratory Neptun 10P. Z różnych stron Iranu przyjeżdżają osoby odbywające kilkutygodniowe staże w Polsce.

Jako jeden z wiodących ośrodków onkologicznych w Polsce, mamy zaszczyt gościć i pokazywać im nasze osiągnięcia i możliwości. Lekarze zaznajamiają się z technikami napromieniania regionu głowy i szyi, płuc, obszaru brzucha i miednicy, TBI, TSEI, SMART, TARGET i wieloma innymi projektami badawczymi prowadzonymi w naszym szpitalu. Poznają najnowsze trendy w leczeniu radioterapeutycznym (tele i brachyterapię), w leczeniu skojarzonym oraz uczestniczą w naszych wewnętrznych i ogólnych seminariach. Fizycy zapoznają się z możliwościami wykorzystania portalu w obrazowaniu procesu leczenia. Wykorzystanie kolimatorów wielolistkowych, bloków, masek, breastboardów i wielu innych akcesoriów w rutynowym leczeniu promieniami jonizującymi. Poznają techniki pomiarów dozymetrycznych aparatury medycznej i dozymetrii in vivo. Zapoznają się, jak wykonać kalibrację sprzętu pomiarowego. Podpatrują wykonywanie i obliczanie planów leczenia w brachyterapii i teleterapii. Zapoznają się z wykonywaniem czynności i procedur stosowanych w medycynie nuklearnej. Zaznajamiają się z tajnikami kontroli jakości w radioterapii.

mgr Jerzy Kierzkowski, Zakład Fizyki Medycznej

Polskie Towarzystwo Chirurgii Onkologicznej

W dniach od 23 do 25 maja 2002 r. podczas XIX Zjazdu Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej w Ustce ponownie prezesem został wybrany prof. Paweł Murawa. Kadencja trwa przez okres dwóch lat. Obecnie Towarzystwo liczy ok. 500 członków w całym kraju. Pierwotnie działało jako sekcja chirurgii onkologicznej, a założycielem i pomysłodawcą był prof. dr hab. med. Andrzej Kułkowski.

Z upływem lat sekcja przekształciła się w prężnie działającą instytucję zrzeszającą wysokospecjalizowaną kadrę medyczną. Działalność obejmuje uczestnictwo w różnorodnych zjazdach krajowych i zagranicznych, organizowanie kursów specjalistycznych, egzaminów na II stopień specjalizacji z zakresu chirurgii onkologicznej oraz udział w akredytacji oddziałów.

W niedalekiej przyszłości zadania PTCHO będą wzrastać w związku z dużą rolą Towarzystw Naukowych w Unii Europejskiej.

Sylwia Mierzyńska